

Referat fra 2. møde i det rådgivende udvalg for Den Danske Naturfond

Afholdt:	Tirsdag d. 12. jan., 2016 kl. 10.30 – 13.30
Sted:	Den Danske Naturfond, Energiens Hus, Vodroffsvej 59, 1900 Fr.berg C.
Til stede:	Claus Lind Christensen - Danmarks Jægerforbund; Verner W. Hansen - Danmarks Sportsfiskerforbund; Jan Søndergaard - Dansk Skovforening; Flemming Skov - Aarhus Universitet; Egon Østergaard - Dansk Ornitologisk Forening; Charlotte Moshøj - Det Grønne Kontaktudvalg; Troels Garde - Kommunernes Landsforening; Gustav Garth-Grüner - Bæredygtigt Landbrug; Per Kølster - Økologisk Landsforening; Lars Mortensen - Friluftsrådet; Lone Andersen - Landbrug og Fødevarer; Jørgen Primdahl - Københavns Universitet.
Afbud:	Ella Maria Bisschop-Larsen - Danmarks Naturfredningsforening (skriftlige kommentarer var fremsendt).
Endvidere deltog	Bestyrelsesformand Lauritz Holm-Nielsen (LHN), direktør Flemming Nielsen (FLN); Mads Jakobsen (ref.).

REFERAT:

Flemming Nielsen og Lauritz Holm-Nielsen bød velkommen til mødet. De gjorde opmærksom på, at en række af dagens emner endnu ikke har været drøftet i bestyrelsen, og at der derfor måtte tages forbehold for dette.

1. Orientering siden sidst

Referatet fra udvalgets første møde foreligger og kan sammen med kommissoriet for udvalget findes på fondens hjemmeside. Herudover har udvalget som aftalt fået tilsendt resume af det seneste bestyrelsesmøde.

Fonden arbejder i øjeblikket med at vurdere mulige projekter og har i den forbindelse også allerede modtaget en række forslag. Der blev endnu engang gjort opmærksom på, at gode ideer til projekter altid er velkomne.

Det blev oplyst, at fonden forventer et nettooverskud i 2015 pga. afkastet fra de investerede midler. Investeringsstrategien er præget af forsigtighed og et langsigtet perspektiv. Der var spørgsmål til en evt. miljøprofil i forhold til fondens investeringer. Fondens oplyste, at begge de valgte kapitalforvaltere skal følge FN's principper for ansvarlige investeringer, og at begge har eksterne kontrollanter, som overvåger dette.

2. Udkast til strategi for Den Danske Naturfond.

Til mødet var der udsendt et udkast til strategi for Den Danske Naturfond. Bestyrelsen har haft en indledende drøftelse om indholdet i strategien, og emnet skal drøftes igen på bestyrelsens næste møde - primo februar. En endelig strategi forventes at kunne foreligge i februar/marts. Udkastet er naturligvis formuleret under loyal hensyntagen til de rammer, der er fastlagt i loven og fondens vedtægter. Herudover er der lagt vægt på, at indholdet ikke bliver for teknisk, og at strategien skal være relativ kort og klar. Der er store forskelle på indholdet i forskellige fondes strategier, og det er fondens egen vurdering, at indholdet i det foreliggende udkast er relativt udfoldet og konkret. Udvalget blev bedt om at kommentere udkastet.

Tilkendegivelserne var generelt positive. Der blev dog samtidig fra fleres side efterlyst en lidt klarere disposition, så det tydeligere fremgår i indledningen, hvad der er fondens helt overordnede vision og mission. Fondens langsigtede målsætninger og mere umiddelbare mål kan også fremstå klarere på visse punkter. Flere foreslog, at det fremhæves, hvad der er det helt særlige ved fonden, bl.a. i forhold til hvordan dens opgaver adskiller sig fra det offentlige opgaver, dens muligheder for at rejse ny kapital samt dens opgaver i forhold involvering og lokalt ejerskab. Der var også synspunkter på, at man må overveje, hvordan fonden skal agere i fraværet af en national handlingsplan for natur.

Flere noterede sig, at udkastet til strategi generelt var bredt formuleret og enkelte anbefalede, at det blev skrevet mere konkret, hvor det var muligt. Flere fandt dog, at bredden var en styrke, og at de strategiske mål netop ikke må formuleres for konkrete. Der var også synspunkter på, at det ikke vil være en fordel med for håndfaste mål i en startfase. Det blev nævnt, at strategien bør formuleres på en måde, så den er nemmere at evaluere, mens andre fandt, at dette ikke er muligt på et strategisk niveau.

Flere noterede med tilfredshed, at det i udkastet fremgår, at der skal være fokus på de langsigtede og blivende værdier. Der blev dog også gjort opmærksom på et muligt dilemma mellem netop de blivende værdier og et evt. mål om en mere dynamisk natur. Det blev ligeledes foreslået, at fonden i strategien forsøger at adressere noget af den igangværende diskussion om behovet for en mere vild natur og behovet for fokus på truede arter mv.

Der var generel opbakning til udkastets fokus på muligheden for naturoplevelser samt vigtigheden af inddragelse og dialog med interessenter. I forhold til inddragelse blev der dog også peget på behovet for at afstemme ambitionsniveauet, idet sådanne processer ofte er tidskrævende. Der blev spurgt til, om overvejelser i forhold til medejerskab i bred forstand skal indtænkes i strategien. Og om strategien bør forholde sig til, hvordan og af hvem projektforslag udvikles. Der var forslag om, at fondens arbejde med formidling bliver foldet mere ud i strategien.

Flere fandt udkastets sondring natur, vandmiljø og klima for uheldig og mente, at det kan formuleres på en måde, så naturen er den overordnede fællesnævner, og synergier mellem øvrige hensyn fremstår klarere. Der var også synspunkter på, at muligheden for at indgå aftaler med private lodsejere bør fremgå klarere, og at overvejelser i forhold til arealdrift skal adresseres.

Endelig var der en række tekstnære kommentarer herunder, at det skal være entydigt, hvilket tidsrum strategien dækker, at vendingen "selvforvaltende" bør omformuleres, at almindelig og udbredt natur "skal" og ikke "kan" prioriteres, at formuleringen "tilstræbe blivende værdi" skal justeres, og at begrebet "ny og supplerende finansiering" skal præciseres.

Den efterfølgende diskussion fokuserede bl.a. på fondens mulighed for i forbindelse med strategien at påvirke den generelle naturpolitik i Danmark og arbejde for en samlet national naturplan. Der var forskellige synspunkter på dette, men fra fondens side blev det understreget, at man ser sig som en uafhængig aktør og ikke som en deltager i den løbende naturpolitiske debat. I forhold til udkastet til strategi for fonden blev det konkluderet, at der vil ske en gennemskrivning med bl.a. følgende indholdsmæssige justeringer:

- En understregning af fondens unikke karakter

- En uddybning af den mulige værktøjskasse (opkøb/aftaler/drift mv.)
- En forbedret struktur/disposition
- En konkretisering fsva. funding
- Yderligere om inddragelse og formidling
- En sproglig opstramning

3. **Udvikling af vision for store, sammenhængende naturområder.**

Der var udsendt oplæg til diskussionen om muligheden for at udvikle store sammenhængende naturområder i Danmark. Der var generel enighed om, at det vil være en kompleks opgave og en stor udfordring at arbejde med udviklingen af store, sammenhængende naturområder. Flere mente, at der er et stort behov for at tænke i denne retning, mens andre mente, at en indsats her ikke behøver at stå højt på fondens arbejdsplan.

Der var ligeledes enighed om, at det i forbindelse med en indsats for udviklingen af større sammenhængende områder er afgørende at tænke i proces. Her blev der peget på behovet for en bottom-up tilgang, stor tålmodighed og faren ved på forhånd at udpege og offentliggøre planer for konkrete arealer. Andre fremhævede dog, at en indsats nødvendigvis må bygge på en slags kortlægning af mulige områder. Flere henviste til det projekt, som kører i regi af Collective Impact/Real Dania både fsva. proces men også i forhold til mulige områder.

Der blev stillet spørgsmål til, om der ikke er tale om en overordnet planlægningsopgave, og om hvorvidt og hvordan fondens skal facilitere en sådan proces. Synspunktet var, at der let bliver tale om en meget politisk diskussion, som det måske ikke vil være så klogt for fonden at bevæge sig ind i, specielt ikke i en opstartsfasen. Der blev også peget på behov og muligheder for at koordinere planlægningen i forhold til nationalparker og naturparker.

I forhold til lodsejere talte flere om behovet for klarhed i forhold til formål og rammer for deltagelse. Det blev understreget, at det er afgørende for succes, at det gøres attraktivt for lodsejere at være med. I forhold til størrelsen af evt. store, sammenhængende områder fandt flere, at 10.000 ha lyder stort, mens andre i den sammenhæng pegede på, at der ikke nødvendigvis er behov for egentlig, fysisk sammenhæng.

I forbindelse med den afsluttende diskussion blev det nævnt, at man evt. ikke behøver at se de store, sammenhængende områder, som noget der ligger en meget fast plan for, men at man også kan arbejde inden for nogle overordnede geografiske områder, som man søger at "udfylde" med projekter. Fonden noterede sig herudover udvalgets input i forhold til, at der skal være klarhed om formål og rammer og fokus på proces. Der vil blive tænkt og arbejdet videre med konceptet. Det rådgivende udvalg vil blive brugt som forum for sparring.

4. Anvendelse af åben invitation ("call") til projektforslag

Mange fonde benytter sig åbne invitationer til - inden for en given budgetramme - at uddele støtte til projektforslag. Der var udsendt oplæg til diskussionen om muligheden for dette. Mange var generelt positive over for tanken om et call. Det blev nævnt, at dette vil være en god måde at mobilisere og få kortlagt de mange kreative ideer, som findes rundt omkring, og det blev fremhævet, at det vil medvirke til at give fonden en god synlighed. Der var spørgsmål til, om arbejdet med et evt. call ikke bør afspejles i fondens strategi.

Samtidig blev der peget på faren ved at sprede sig over for mange aktiviteter, og at man vil påføre sig en stor administrativ opgave i forbindelse med annoncering, vurdering og opfølgning. Og at der vil være en stor opgave også i forbindelse med afslag. Andre hæftede sig ved, at modellen med call indebærer, at man i sagens natur må skuffe mange og kun kan glæde få. Her blev det dog også nævnt, at muligheden for et call måske kunne spare fonden for nogle af de løbende henvendelser, som man skal bruge kræfter på at forholde sig til.

Det blev nævnt, at man i forbindelse med et evt. call skal sætte niveauet højt og på den måde sikre fokus også i denne del af fondens arbejde. Det blev ligeledes påpeget, at krav i forhold til indhold og økonomi skal være klart definerede. Andre pegede på, at det er vigtigt med fuldstændig klarhed om processen, herunder om der vil være tale om flere runder eller et enkeltstående forsøg. I forhold til de indholdsmæssige rammer blev det nævnt, at der evt. kan arbejdes med et tema for et givent år, og at der bør stilles krav om lokal forankring, og at de pågældende lodsejere har været inddraget. Det blev også nævnt, at man kan stille krav om, at projekterne er unikke.

Fonden konkluderede, at man vil arbejde videre med tankerne om et call og drøfte dette i bestyrelsen. Man bør i givet fald nok arbejde med en model, hvor der indsendes forprojekter for at undgå, at mange ansøgere bruger mange ressourcer på udarbejdelse af et projektforslag. Man bør nok også arbejde med flere runder af call, så alle har en reel mulighed for at udvikle og modne deres forslag. De kriterier og krav som stilles i forbindelse med en ansøgningsrunde, må nødvendigvis afspejle fondens strategi.

5. Inddragelse af yderligere faglig viden i fondens arbejde.

Der forelå et oplæg om muligheden for at etablere et fagligt/videnskabeligt funderet forum som kan understøtte fondens arbejde. Der blev spurgt til snitfladerne mellem et sådan evt. forum og det rådgivende udvalg. Fonden redegjorde for, at der er tale om et forum som i givet fald skal forholde sig til rent tekniske/faglige problemstillinger, samt at et sådan forum kan sikre en kontinuitet i forhold til den teknisk/faglige rådgivning, man ellers vil skulle indhente fra konsulenter.

Der var generel opbakning til tanken men også synspunkter på, at det i givet fald bør kunne sammensættes ad hoc i forhold til de aktuelle problemstillinger, og at mulige deltagere også kan findes uden for universiteterne. Der var opfordring til, at det beskrives, hvordan og af hvem medlemmerne udpeges. Og det blev nævnt, at det skal overvejes, hvordan der sikres en koordinering mellem drøftelserne i et sådan forum og udvalgets drøftelser.

6. Eventuelt.

Der planlægges afholdt yderligere 2 møder i udvalget i år. Et i juni og et i løbet af efteråret. Mødedatoer fastlægges snarest.